

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdivásárhelytől:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

Csik-Szeredában:
T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Székely-Udvarhelytől:
Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

A kataszteri munkálatok vége felé.

II.

A „Wiener Allg. Zeitung“ (1880. decz. 17.) rámutatva azon rákfenére, mely a magyar földbirtokot tönkre teszi, azt mondja: „Magyarországon oly társadalmi átalakulás történik, melynek végeredménye borzasztó és beláthatatlan lesz. A magyar földbirtok lassan átmegegy nem magyar kezébe“ stb.

Hogy az itt jelzett átalakulás rohamosan halad s a magyar arisztokraták elszegényedése ijesztő képet nyújt, arra nézve rövidség okáért legyen elég csak arra hivatkoznom, hogy közelebről is három leköszönt főispán több milliót érő birtokára lett kényszereladás hirdette, a hivatalos lapban pedig 9 nagybirtokosnak 70.000—350.000 frtra becsült ingatlanaira hirdettetett bírói árverés. Ez szomorú kép, de ennél még szomorubb a kismemesség és a földművelő néposztály elszegényedése, mire főleg példákat felhozni.

A tönkre ment arisztokraták számára igyekeznek hivatalokat szerezni, de a birtokából kiárverezett földművelőosztály előbb napszámossá, azután koldussá s végre gonosztevővé lesz.

A kik még élni látszanak, azoknak élete olyan, mint a gyertyavilág körül repkedő lepkéké. Előbb-utóbb belees-

nek az uzsorás hitelezők hálójába, s mint a lepkék a gyertya tüzeiben, ugy ezek is a lelketlen uzsorások körmei között vesznek el.

A fekvő birtok ekép nem bírja meg a hypothekalis terheket, de annál kevésbé a közép- és kisbirtok, mert a hitelező lefoglalván előre kevés földjének termését, miből él meg szegény családjával? Mi lenne tehát ily körülmények közt a teendő? Itt — mint egy jeles agrárpolitikusunk mondá — vagy újabb földterhermentesítést s a telek-könyvek bezáratását kell minél gyorsabban eszközölni, vagy pedig a földadó elengedésével s egy új földhitel teremtetésével segíteni.

A kereskedelem és ipar felvirágoztatására az ország bankprivilegiumot adott. Nem segíthetne-e ekép a nyomorba jutott mezőgazdaság ügyén is? De addig „otthont mentesítő törvény“-t kellene alkotni a földművelő nép számára, mert mit sem használ néhány vérszopót kényszeríteni, hogy szelidebben fojtogassa áldozatait, ha nemzeti létünk alapját, a fekvő birtokot, saját törvényeink által engedjük lábaink alól kitépetni.

Itt azt mondhatná valaki, hogy az államnak mindegy, ha a földbirtok nem magyar, azaz zsidó kézbe kerül is, mert így is, úgy is megkapja a földbir-

tok után az adót. Hanem ez nagyon finansziális szagu gondolkodásra vezet; ez az államnak sem lehet érdeke; ezt a magyar államiság eszméjének veszélyeztetése s a magyar nemzet lét-alapjának teljes felforgatása nélkül nem teheti, el nem nézheti. Ez pedig bűn lenne saját államiságunkkal szemben. Azért kell tehát a magyar földbirtok és földművelő számára otthont mentesítő törvényt teremteni, hogy a jelen félszeg törvényekkel szemben birtok és birtokos az idegen kézre jutás ellen biztosítva legyen.

De — tovább menve e tárgy méltatásában — az új földadó-törvényben, fentebb érintett kettős özljá'daczára sincs kitéve, hogy hány millió forintot vár abból egyelőre a miniszter ur, s a végrehajtó közegek sincsenek utasítva, mekkora összeget hajtsanak be; és így nem nagy vigaszt nyújt e törvény mezőgazdaságunkra nézve, mely mamár nem jövedelmező, hanem általában passiv s mint ilyen, a végrehajtók szeszélyének továbbra is kitéve marad.

Továbbá az sem vigasztaló reánk földművelőkre nézve, hogy az új földadó 8-ik szakasza szerint a tiszta jövedelem kiszámításánál nincs tekintet a földbirtok terheire, pedig a törvényhozásnak ma az adószázalék kivetésénél nem szabad tekintet nélkül lenni a

mai helyzetre, mely nyolcz év előtt nem létezett; a tiszta jövedelem kiszámításának a 16-ik §-ban körülírt módja nem megnyugtató. Azonkívül az utasítás 81—107. §§-ban foglalt pénzbeli felszámítása a szalmának, szénának, trágyának; az árak leszámaztatása, mely a valóságnak nem felel meg; az elbibázott becslési elmélet, mely már eleve nem volt elfogadható, mind oly körülmények, melyek szükségessé teszik, hogy a felszámolási határidő hosszabbítható legyen a felszámolások teljes indokolhatása végett, és továbbá, hogy e törvény, mielőtt életbe lépne, még egyszer az országgyűlés elé terjesztetné; mert csak ez lehet hivatva a katasztert véglegesíteni és az adót kivetni s az egész törvényt a mai — tehát nyolcz év utáni — viszonyokhoz alkalmazni azon pontjaiban, a hol a szükség kívánja.

Ha ma már mindenütt meg voltának alakulva a gazdasági egyesületek; ha volna köz-, illetőleg mezőgazdasági országos főtanács: mily szép és hálás működési tér állna előttük e törvény életbelépte körül s mennyit lehetne lendíteni nyomorult mezőgazdaságunk ügyén!! Mindezek hiányában pedig még ma csak oda vagyunk utalva, hogy kérjük szépen a becselő bizottsági tagokat, hogy teljesítsék részre-

A „Székelyföld“ tárczája.

A Csallóközről.

(Földes József felolvasása a csiksomlyói jótékony nőegylet febr. 20-ki fillérestélyén.)

(Vége.)

A házakban annál könnyebben tehet kárt a víz, döntögetheti azokat le, mert az ottani lakos földből, vagy inkább ebből csinált, téglalakú, jól kiszáritott vályogból, mit ott mórnak neveznek, rakja háza falát. Különben a házak pusztulása még sem szokott nagy mérvű lenni, mert előregondoskodólag a házak helyét jó magasra feltöltik, minek folytán az épületekbe nem igen ér el az árvíz, ha az utcákat elönti is. A házakat náddal fődik, vagy inkább fődtek, mert újabb időben a sok tűzveszély miatt nem engednek mással fődni, mint cserépszindelylyel; s azok rend szerint következő beosztással bírnak. Az udvarról nyílik az ajtó a nyitott keményű konyhába, melyben tűzhely, kenyérsütő-kemence van; innét uteza felé megy az ember a padlózatlan, egyenletesre kitapasztott talaju szobába; hátra felé a kamrába, tovább ugyanazon földel alatt következők az istállók, szin s így minden épület jó hosszú. Szénája, szalmája szabad ég alatt van a gazdának, ki ért hozzá azt csinosan s ugy kazlakba rakja, hogy benne az eső nem igen megy le. Ha lemegy benne az eső, nem igen kérkedik vele, a ki összerakta. A csallóközi nép

magyar. Németet csak az armer Reisenderekben lát, tótot pedig a drótosokban, valamint a meszesekben és ablakosokban, mert ott ez utóbbiak tótokból kerülnek ki. De a jámbor tót atyafi is megtanul magyarul legalább annyit, hogy el tudja kiáltani: Áblakot csinálni, áblakot! és: Meszet aszszona végyün kéték, meszet! Igaz, németet lát még a vidék a tyukkereskedőkben, az ugynevezett tyukászokban. Ezek valami pozsonyvidéki svábok; nagy tyukketreces szekerikkel járnak faluról falura, vásárolják össze a szárnysokat s viszik Pozsonyba, Bécsbe. Ezek a vásárt megcsinálják ugyan magyarul, de jelenlétüket nem adják tudtul magyarul; abban sem vagyok egészen biztos, bár értek amennyire annyira Lajthán-tuliason, németül-e, de lehet, hogy németül van mondva, midőn ilyenféle kiáltozással járják végig az utcákat: h...i a...u! h...i...a...u!! Ebből a csallóközi asszony megérti, hogy itt van a tyukász: csirkét, kacsát, ludat pénzébe lehet tenni. Még egy különlegesség tartozik az utcai kereskedőkhöz: a rongyszedő zsidó, a rongyász, a képződő budapesti palotatulajdonos és magyar földesur. Ez batyuval a hátán vagy két kerekű taligát tolvamaga előtt, vándorol az utcákon, miközben 3—4 hangu sipján kutyaiesztő nótákat füttyörész, az asszonyok, leányok, gyermekek pedig czepeklik neki a rongyot, melyért ő ad czérnát, tüt, pántlikát, krajczáros arany fülönfüggőt rézből, dezi-krajczáros ezüst gyü-

rüt ólomból és mindenféle szemkáprázató drágaságot.

Mint magyar népnek, magyar a viselete is a csallóközinek, noha a férfinak mindjárt felső ruhája, a kabát, német nevű, úgy híjják hogy mándli, a mi bizonyára a német mantelből lett. Leginkább hasonlít ez az udvarhelyszéki kurta zekéhez, csak hogy gallérja lehajlott. Ez, valamint a szintén német nevű mellény, a puruszlík és a bőnadrag finomféle kékesfekete posztóból készűl. Kiegészíti e ruházatot a pörge, sokszor finom, selyemkalap és kordován csizma. A mándli régebben zsinórzott volt, most már a zsinór lemaradt, valamint ezelőtt a módosabbaknál — a mi helyiely-közzel még most is előfordul — két-két sor galambtojás nagyságu ezüst gombbal s a vállakról felívben előre függő, tenyérynai széles ezüst lánczozal volt ékesítve. A nadrag még megtartotta zsinórdíszítését. Nyári időszakban a munkás ember mind ezen felső ruhák nélkül jár, úgy hogy ha reggel az ágyból ki- kel a csallóközi magyar, szeméből az ál- mot kidörzsöli, magára keresztet vet s fejére nyomja a kalapot, — föl van öltözve. Az asszonynép viseletének nép-nemzetieisé- gét elmosta a divat. Nézzünk meg egy csiki leányt, a ki néhány évet Brassóban töltött, s előttünk áll viseletre a csallóközi fehér- személy. Csak a szőttest kell egyáltalán tá- vol képzelnünk, mert ilyen ruhát ott nem ismernek, valamint nem ismeri az ottani fe- hérnép a szővest egyáltalán; ezt a nagy

számmal létező takácsmesteremberek végzik. — A vallás kath. és kálvinista. Ki mily- en hitű, könnyen megismerheti az idegen is a köszönésből. A pápista „Jó napot ad- jon Isten“ mond vagy „Dicsértessék az ur Jézus Krisztus“-t; a kálvinista ezen szók- kal emeli le a kalapját: „Szerencsés jó na- pot kívánok!“ A régi rendiség szerint a nép egy része volt nemes, más része volt jobbágy-zsellér vagy jobbágy-gazda. A volt jobbágy gazdák mostanság módban, tekintélyben felülkerekedtek, urai marad- ván az őket előbb csak hübérlig illető tekintélyes birtokoknak. Különben akárhány az olyan gazda, kinek 60—100, sőt több hold- nyi birtoka van.

Munkában a nép odaadó, kitartó. Ara- táskor, ha a falu közel esik is, haza nem megy vasárnapról vasárnapig, hogy kora hajnalban munkába állhasson. Reggel, míg a gabona nagyon harmatos, kötőket készí- tenek az aratók, mihez gyökerezéstől nyúvik ki a gabonát, még pedig ott, hol legszála- sabb. Kötnek is akkora kévéket, hogy nyög bele a legény, mikor fölhányja a szekérre és az asztagra. A letakarítás kaszával megy. A eséplést is alkalmazzák, de általában lo- vakkal gyurattják ki, nyomtatják a gabo- nát; a kinyomtatott polyvás szemet a hely- ségen kívül szabad térségen levő szóró szé- rűre hordják s nagy lapátokkal magasra hajigálva szórják föl, de csak magas idő- ben; ha nincs szél, nincs szórás. Fő gabona- piac Pozsony, Komárom, de leginkább

hajlatlan lelkiismeretességgel és igaz honfui szeretettel kötelességeiket.

Tehát az új földadótörvény most, nyolcz év után, az azóta változott viszonyok folytán valóban más színben tűnik fel és némi újabb tekintetek alá jő, mit tudomásul venni aligha fölösleges dolog.

Felvidéki.

A csángók hazatelepítése érdekében alakult bizottság szerdán d. u. 4 órakor Somssich Pál elnöke alatt a képviselőház társalgó termében ülést tartott. Megjelentek az ülése: Prónay József államtitkár, Szilágyi Dezső, Bánffy Béla gr., Jókai Mór, Kammermayer Károly polgármester, Hoitsy Pál stb. Elnök bejelenti, hogy a közadakozásból eddig befolyt összeg az 50,000 forintot meghaladja. Eddig összesen 2200 lélek jött be Bukovinából; ebből 1150 munkás, 1050 pedig nő és gyermek. A bizottság ezután elhatározta, hogy az utiköltség, mely a bizottsághoz beküldött pénzekből fedeztetett, a csángók által nem térítendő vissza, ellenben az adott előlegek a munkadíjakból fogtak levonni. Ezután kimondták, hogy a hazatelepítő bizottság feloszlik s új csángó-egylet alakíttatik, mely alakuló ülését f. hó 29-én tartja. Végül elhatározták, hogy a csángók határozott óhajuk szerint együvé fognak telepíttetni, tehát némelyek amaz ajánlata, hogy egyes csángó családokat magukhoz telepíthessenek, nem volt figyelembe vehető.

Mezőgazdaságunk fejlődése.

Kézdí-szék, márczius 29.

(Folytatás.)

Habár ezen kérdések megoldása ma már az egyletekben, gazdakörökben s magában a képviselőházban is a legelőnkebb érdeklődés és megbeszélések tárgyát képezik s habár a magas kormány is, a közvéleménynek és viszonyoknak engedve, ma már a ténykedés terén van, de bizonyára nagyobb eréllyel és az ügy fontosságához méltó lelkesültséggel kellene kezdeményezni e téren. A Dessewffyek, Károlyiak stb. tervezete alapján, hogy a kormányt a mezőgazdasági működés terére egészen kivonják, folyó évi február 25-én Budapesten a kormány, vidéki és országos gazdasági egyesületek küldöttei, gazdasíztiek s ügybarátok képviseletében közgyűlés tartatott a „Köztelek“ nagytermében. Itt volnánk tehát azon mozgalomnál, mely mezőgazdaságunk érdekében legközelebb történt s melynek célja vala

a gazdasági egyletek szoros kapcsolatba hozatala s működésüknek a mezőgazdaságra nézve hatékonytá tétele.

A három napig tartott tanácskozás új és fontosabb eredményeként méltónak találjuk itt feljegyezni, hogy ki lett mondva egy mezőgazdasági főtanács szükségessége, mely mintegy csúcspontja legyen az egyleteknek s összekötő kapocsul szolgáljon az egyletek és kormány között. Továbbá feladatán tűzte ki az egyletek segélyezésének növelését, mire nézve elvből elfogadtatott, hogy a törvényhozás az eddigi 40.000 forint helyett 120.000 forintot szavazzon meg a gazdasági egyletek számára, és a mezőgazdasági biztosítás ügyét, melyre — mint igen fontos ügyre — nézve az javasoltatott, hogy csak a késő jövőben hozassék határozat.

Miután ezen három pont mi módon leendő keresztülvitele nyílt kérdésnek maradt, nem lesz fölösleges egyet-mást azokra nézve megjegyezni.

A mezőgazdasági főtanács eszméje a közgyűlésen az összes egyesületek és tagok által általános támogatásban részesült. Mindenki látja annak szükségességét, hogy kell lenni egy kapocsnak, mely a vidéki egyesületeket a kormánnyal összefűzve.

De azon terv, hogy a gazdasági főtanács a földművelési miniszterium államtitkárának elnöke alatt alakuljon meg és álljon, alig vezet célhoz; és pedig azért nem, mert a főtanács elnöklettel járó sok teendő megbénítaná az államtitkár működését, ki különben már állásánál fogva is kötelezve van a mezőgazdaság ügyét minden rendelkezésére álló eszközzel előmozdítani s kitől, mint ilyenről, a főtanács elnökségen kívül a mezőgazdaság terén jó adminisztrációt s igen sok és üdvös kezdeményezést várunk.

Az sem jogosít biztató reményekre, ha a főtanács tagjai tiszteletbeliek lennének; mert míg az Apponyiak, Dessewffyek, Zichyek stb. a hazafiságot mindent megtesznek, addig tudjuk s tudják a vidéki gazdasági egyletek elnökei már gyakorlatból, hogy a hazáért megélhetési eszközök nélkül élni nem mindenki hajlandó, s így a szakterők s ezekkel a főczél elől az ut könnyen elzárathatnék.

Egyébként akár a Belgiumban, Németországban, Franciaországban, Ausztriában, akár az Amerikában fennálló állami gazdasági tanácsok mintájára alakuljon meg nálunk a mezőgazdasági főtanács, akár

annak tagjait részben a kormány nevezze ki, részben az egyletek válasszák és az elnököt az apostoli király erősítse meg: az mindegy; csak ezen főtanács nemzeti életviszonyainknak teljesen és mindenben megfeleljen és azokhoz legyen alkalmazva s meg legyen határozva azon kör, melyben mezőgazdasági tehetségeink érvényesülhetnek.

Lássuk már most, hogyan lehetne a segélyezés ügyét lehetőleg megterhelteések nélkül s mégis célhoz vezetően keresztülvinni?

A mint már említém is, a mezőgazdaság segélyezése tekintetéből elvből elfogadtatott, hogy jövőre a 40.000 forint helyett 120.000 forint szavazzassék meg a törvényhozás által az egyletek számára. Itt azonban önszegélyezésről van szó, s szép ugyan az állam részéről a gyámkodás, de az államkincstárnak eképeni megterhelteése és az egyletek autonómiájának sürgetése egy kissé ellenmondásnak tűnik fel.

(Folytatása következik.)

Felvidéki.

A kézdivásárhelyi iparos tanulók iskolájának tervezete.

(Folytatás.)

VIII.

Az iskolai év kezdete.

10. §. Az iskolai év kezdetéről a felügyelő bizottság az iparostestületeket értesíti. A főlvetel helye és ideje lapok után és falragaszok által is közzététetik. A főlvetel iránti bejelentés az ipariskola közvetlen vezetésével megbízott igazgató-tanítónál történik.

11. §. A fejlesztő osztályba való főlvetelhez a népiskola, vagy előkészítő osztály látogatását igazoló bizonyítvány szükséges. A kik még semminemű iskoláztatásban nem részesültek, az I. előkészítő osztályba sorozandók. Az iparos III. osztályba való főlvetelre csak a fejlesztő, II-ik osztály sikeres látogatásáról szóló bizonyítvány, vagy hasonló vizsgálat jogosít.

12. §. Ha az iparos tanulók száma valamelyik osztályban annyi, hogy párhuzamos osztály létesítése szükséges, az ipariskolai felügyelő bizottság intézkedik.

IX.

Az iskolai fegyelem.

13. §. Az iskolai fegyelmet a tanítótestület a népoktatási törvények szellemében gyakorolja.

Kiejtése sokban különbözik ugyan a csallóközi embernek a csikiétől, de mégsem annyira, hogy a csiki góbé és a csallóközi kukkó a világ siralmas folyásáról el ne beszélgethetnének. Álljon itt egy kis mutató a csallóközi dialectusból. — Hun vót, Térézi néném? Itt vótam, Kati öcsém, a löcslábú zsidóná egy vérdung rozsölisir. Az apjuk ement a kisbábik uramra csökött vágnyi, díre haza gyünnek, főzők nekik kurumpi levest még darás csikmákat, jó léssz hozzá egy kis ital is. Bizony ugy megfogytott a fa a házunk körül, hogy ha nem hozunk egygy kocsi, minnyá nem léssz, a mit a kuczikba gyukjak. Péz kölött bizony erre is, ugy véttünk egy pár csökött a kücsödi határbo. Pedig ölig sok kötsige van máskipp is az embernek. János flannak is mos véttünk egygy dómanszűrt a győri vásárbo, Ferkó még má uskolábo jár, annak is egyremást kő a karajczár papirosra még palájbászro, de szívesen adunk neki, mer aszongya a mestér, hogy jó deák léssz belüle.

Hadd mondjak el még egy csallóközi népmesét csallóközi nyelven. Egy kevéssé messzire nyulik ugyan, de ha már benne vagyok, hát kibeszélem magamat.

Hun vót, hun nem vót, még az opérenceziás tengérén is tul vót, kidütt-bedütt kemenczének egygy ódala se vót, vót abba a kemenczébé egygy icziny-picziny kis egér. Ha az az egér hosszabb lett vóna, az én mesém is hosszabb lett vóna.

X.

Az évi záró vizsgálatok.

14. §. Minden iskolai év végével nyilvános vizsgálatok tartatnak.

15. §. A vizsgálatok célja: az iparosiskola sikeres működését nyilvánossá tenni.

16. §. A vizsgálatok idejét, a 6. §. értelmében, a tanítótestület határozza meg és ezt a felügyelő bizottságnak bejelenti.

XI.

Bizonyítványok.

17. §. Az iskolai év végén minden tanuló a felügyelő bizottság elnöke és az iskola igazgatója által aláírt erkölcsi, magaviseletéről és tanulási előmeneteléről szóló bizonyítványt kap.

18. §. A bizonyítványok kiállításához szükséges mintákat az országos magyar iparegyesület szolgáltatja, alakjokat is meghatározván.

XII.

Az iparosiskola felügyelete.

19. §. Az iparosiskola legfőbb felügyelete vall. és közokt. miniszter ur ő nm. illeti.

20. §. Az iparosiskola felügyeletét a helyi felügyelő bizottság gyakorolja. E felügyelő bizottság áll: a városi képviselőtestület által választott egy képviselőből, az ipariskola igazgatója, a tanítótestület által választott egy képviselőjéből és az iparegyesületek által választott egy-egy tagjából.

21. §. A felügyelő bizottság választ saját kebeléből: egy elnököt, egy alelnököt, egy pénztárost és egy jegyzőt.

22. §. A felügyelő bizottság feladata az iparosiskola gyakorlati szükségait észlelni és azoknak beszerzéséről gondoskodni.

23. §. A felügyelő bizottság az évenkénti nyilvános vizsgálatokon részt vesz.

24. §. A felügyelő bizottság pecsétjének körirata: „A kézdivásárhelyi iparosiskola felügyelő bizottsága.“

(Vége köv.)

Háromszékmegye közgyűlése.

Kedden rendkívüli közgyűlés tartatott Pótsa József főispán elnöke alatt.

A gyűlés előtt reggel 9 órakor requiem tartatott a helybeli rom. kath. templomban a meggyilkolt országbíróért, melyen megjelent a megyei és városi tisztikar, az alalmi hivatalnokok, a megyei bizottsági tagok s a városi intelligenciából sokan.

A gyűlést 10 órakor nyitotta meg a főispán.

Megnyitó beszédében röviden tudatta a közgyűléssel az országbíró megrendítő esetét s indítványozta, hogy a megye részvétfeliratot intézzen a megboldogult családjához, mit a közgyűlés általános helyeslés mellett elfogadott.

Ezután br. Apor Gábor főjegyző, a sorozás miatt meg nem jelenhető alispán helyettese olvasta fel jelentését a lefolyt negyed évről. A jelentésből közöljük a következőket:

A megyei közigazgatás menete kielégítőnek mondható. A megyei tisztikar létszáma teljes és minden tisztviselő igyekszik kötelességének eleget tenni. A kézi felső járási szolgabíró és segédje egy időben betegedvén meg, az ügyek vezetésére Szentivány Miklós aljegyző küldetett ki, mely kiküldetés három hétig tartott. A közelebbi közigazgatási bizottsági ülésen bejelentett fegyelmi vizsgálatok folyamatban vannak.

Kézdivásárhely város szomorú közegészségügyi állapotának megvizsgálására a kormány által kiküldött dr. Géber kolozsvári egyetemi tanár a belügyminiszteriumhoz egy emlékiratot nyújtott be, melyben a baj okait a következőkben adja elő: a város elhanyagoltsága, tisztátalanság az utcákon s téreken, szemétdombok felhalmozódottsága, hiányos és rendszer nélküli építkezés, ugy, hogy az utcák szűkek, a lakhelyek mellé sertésölök, istállók építve, a házak kicsinyek, kunyhószerűek, sok helyett minden udvar nélkül, melyekben légáramlat létre nem jöhet; továbbá a helytelen temetkezési eljárás, rendszeres vágóhidak hiánya. A főbajt azonban első sorban a szeszgyárakkal egybekötött hizlaldák képezik, melyek magasabb mérvű talaj- és légfertőzést okoznak olyannyira, hogy az a halálozás számáranyára is kedvezőtlen befolyást gyakorol. Mindezen bajok elhárítására utasítja a belügyminiszter az alispánt.

Allategészségügy. A Románia-

Győr. Ide lovakkal vontatott hajókon a Dunán szállítják el a gabonát. A Csallóköz egy nagy vidéke különben is előszeretettel van Győr iránt; eladni, vásárolni szívesen megy oda, bár az ut sok galibával van összekötve, mert kétszer is kell vizen átszállani, egyszer a Nagy-Dunán, másodsor a győri Kis-Dunán. Az Öreg-Duna sokszor megakasztja az utazót tovább haladtában. Egy-két embert vagy szekeret a révészek nem igen hajlandók átvinni, hanem várnak, míg több átszálló összegyűl, a mely várásba sokszor nem egy óra belelik. Ha pedig nagy szél talál támadni, akkor — legokosabban teszi a vándor, ha lemond a tovább utazás reményéről és a Dunaparton jó nagyokat alszik. Innét származott a közmondás: Elnyerte a csallóközi szerencsét. A csallóközi szerencse t. i. az, midőn az ember azonnal átkelhet a Dunán. Használják ezt a közmondást oly esetekre, midőn az Isten valakinek váratlanul nagyon fölvitte a dolgát. Ha tehát a csiki leány elmegy egyszerű szöttes rokolyában szolgálai Módúvába, s néhány év mulva visszajön mint uri dáma selyemben, aranylánczos órával és mesés mennyiségű Napoleon-or-ral, az is elnyerte a csallóközi szerencsét.

Ha tud a csallóközi nép dolgozni, hát tud annak idején mulatni is. Ünnepi délutánon el-elborozgatnak a férfiak; jeles czigánybánda mellett — minő ott elég van — és bor mellett rakja a legény a verbungot és a csárdást. Tánczokba a házások nem

igen mennek, a leány is csak úgy, ha a legény érte megy s elviszi. Ilyenkor legalább egy itcze bort a mándli alá tesz a legény, ugy állit be a leányos házhöz, megembeleli a borból a háznépet, aztán kirukkol a leányt illető kérésével. Pálinkát a csallóközi ember csak munkánál iszik, ha iszik; pálinkát nem mulat, kivéve azt az esetet, ha dudaszóra tánczol. A fehérnép egyáltalában kerül a bor-, de még inkább a pálinkaivást; azon hirtől, hogy szeszest italt iszik, ugy fél az asszonyfajta, mint a legrosszabb erkölcsi hirtől, azért még a pálinka-ivásra kapott egy-egy anyóka is szorgosan rejtegeti a butéltát a világ elől. Különösen lakodalmakban borral adják meg ezen, az ember életboldogságára elhatározó befolyású ünnepélynek a megillető külső dísz. Magam is ilyen lakodalmon tettem föl legelőször süldő diákkoromban az Orbán süvegét; kezdtem is töle pezderkedni a leányok körül olyan kurázsival, hogy a komámasszonyok ebből megpróbálták apám, anyám nem épen nagy vizgatására, hogy nem lesz belőlem pap. A mint mondtam, pálinkán csak dudaszónál esik meg a mulatság. Ez csupán farsangi napokban, magán házaknál történik; máskor s nyilvános mulatságoknál soha sem. Ezen hangszernek, mely kutyaborból van, mint a nemesi diploma, mesterei a pásztoremberek, juhászok, kanászok, csikósok, kik művészetükkel nagyra is vannak. Egy vén dudásnak nem lett volna nagyobb kívánni valója az ur Isten-től, csak hogy bár újait a fiára hagyhatná.

ban uralkodó marhavész miatt e szomszéd ország ellen szoros határzár rendeltetett el, mely még érvényben van. A vészkerületek feloszlattak. Nehogy minden alkalommal, midőn szomszédságunkban a vész kiüt, megyénk egész lakossága, de különösen a határszéli községek nagy anyagi kárt szenvedjenek, a határ katonai karhatalommal fog elzárni, ha a megye s az illető községek a meghatározott pontokon őrházakat fognak építeni. Az őrházak berendezését a minisztérium fogja beszerezni s a katonaság élelmeyését a kincstár fogja hordozni.

A megyei bizottságok közül az igazoló választmány tartott két ülést, az egészségügyi egyet, az állandó választmány kettőt, a huszárlőbeszerzési alapítványra vonatkozó szabályrendelet elkészítésére kiküldött bizottság kettőt s a megyei szervezeti szabályrendelet kidolgozására kiküldött bizottság háromat.

A gazdasági viszonyokról csak szomoruan tud megemlékezni a jelentésben az alispáni helyettes, mert Háromszék legnagyobb része szükségben és nyomorúságban töltötte a telet s a tavaszi rossz időjárás a sanyarú jelennek még a jobb jövőben vetett reményét is kezdi elvenni. A kormány inségkölesönök engedélyezése által igyekezett segíteni a bajon, melyeknek kieszközlésében tett fáradozásaiért köszönet mond a megye nevében az alispáni helyettes a főispánnak.

A törvényhatósági utak kielégítő állapotban vannak s a hirtelen beállt olvadás által támadt víztömeg több helyen megtámadta is az utakat, azok már járható állapotban vannak. A málnási Oltid helyreállítására szükséges munkálatok árlejts után adattak ki.

(Vége köv.)

Csikmegye közigazgatási bizottsági ülése ápril 9-én.

Csikmegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én tartotta rendes havi ülését Mikó Bálint főispán elnökle alatt, miből röviden közöljük a következőket:

a) Az alispáni jelentés szerint az alispáni iktatóba márczius havában beérkezett 647 ügydarab, melyek közül ellátott 524 és ellátatlan maradt 123; tüzeset történt márczius havában két helyen és pedig: Gyó-Tekerőpatak községében 78 frt kárral és Káson-Feltizben 1587 frt kárral; Moldva-Oláhszágba való kimenetelre utlevelet kért 788 férfi és 90 nő; marhalevél-ürlap kiadott 1600 drb 5 kros és 900 drb 3 kros; fegyverszabadalom 10 egyénnek szolgáltatott ki.

b) Az árvaszéki elnök jelentése szerint márczius havában az árvai pénztárba befolyt összesen 11839 frt 96 kr, kiadatott 2790 frt 96 kr; maradt márczius hó végével 8999 frt 22 kr.

c) A kir. adófelügyelő jelentése szerint az 1883-ik évre kirótt összes állami adónak az I. évnegyedre esedékes része teszen 63816 frt 34 krt. Ebből márczius végéig töröltetett 50379 frt 3 kr; maradt hátralék 13437 frt 31 kr. Ezen számot összehasonlítva a múlt év hasonló időszakában történt befizetés eredményével, az idei befizetés eredménye a múlt événél 242 frt 77¹/₂ krral kedvezőlenebb. Hadmentességi díj kivettett 21285 frt. Ebből márczius végéig befizettetett 15468 frt 23 kr; maradt hátralék 5816 frt 71 kr.

d) A főorvos jelentése szerint a lefolyt márczius hónap a ronszoló toroklob járvány csak 3 községben, t. i. Csik-Szeredában, Csicsóban és Csik-Szentdomokoson uralkodott, a hólyagos himlő pedig 4 községben, u. m. Ditróban, Alfaluban, Gyó-Szentmiklóson és Tölgyesben. A ronszoló toroklobban márczius havában megbetegedett összesen 26 egyén; ezek közül meggyógyult 6, elhalt 20. A hólyagos himlőben megbetegült 122; ezek közül meggyógyult 86, elhalt 13 és további gyógykezelés alatt maradt 23. A többi községekben a járványok megszűntek.

Érdekes vitára adott alkalmat a lapokban már annyiszor szellőztetett tunsnádi atyafiak vallásváltoztatási ügye.

A megye alispánja a múlt ülésből a szakadás okainak a hely színén való kiputolására kiküldetvén, a mai ülésen előterjesztette ide vonatkozó jelentését, miből kitűnt, hogy 16 család tért át a görög keleti vallásra. Konstaltatott, hogy az áttérés

nem a plebánossal való meghasonlás miatt történt, hanem a keperendszer, illetőleg a kepenek aránytalan felfokozása miatt. Ezen tárggyal kapcsolatosan indítványok tettek a kepeváltságra vonatkozólag, melyek mellett és ellen többen felszólaltak, míg végre nagy szavazattöbbséggel ezen indítványok elvették.

Levelezés.

Csik-Szépvíz, 1883. ápril 9-én.

(A második olvasó-egylet.)

Mult alkalommal a „Székelyföld” 26-ik számában egy szerkesztői megjegyzést pillantottam meg, melyben aggály van kifejezve az iránt, hogy a már Szépvízen létesített olvasó-egylet mellett miként létesül egy másik s vajjon egyiknek létele a másikat nem veszélyezteti-e?

Megvallom, megbotráncoltam volna ezen megjegyzésen, tudván az ügy állását, ha meg nem örvendeztet annak utolsó sora, hogy csak örülni tud, ha mindkettő virágzik.

En a fennálló viszonyok tudatából ennek elkerülhetlen létesítését nemcsak jónak, de szükségesnek is láttam, hogy egy 2-ik olvasó-egylet teremessék, minék tűzetesebb fejtegetése- és magyaráztatásába bocsátkozni sem időm, sem terem.

Nézetem szerint helytelennek tartottam s azt hiszem, minden józan gondolkodással bíró egyén osztja e nézetemet, hogy a számtalan sokaság (a falu nagyságához mérten) haladni akaró iparos és jobb módú székelyeknek, kik mindannyian ohajtván várják ezen üdvös intézmény létrehozatalát, üres óráikban csak a *czégér* legyen találkozásuk központjának helye.

Kellett tehát egy nemesebb foglalkozást és szórakozást kereső helyet teremteni, s kérdem: hol találhatjuk ezt fel jobban, mint egy csekély díjjal összekötött olvasó-egyletben, hol eszmecsere, lapok olvasása által halad az ember s hol ezáltal a bizalom, egymáshoz való ragaszkodás és testvériség egy központba fér?

Hogy pedig nem pusztá feltevésen alapul fenn érintett mondásom s hogy régi ohaja a jó és nemes iránt vágyó székelyeknek és iparosainknak ezen egylet alakítása, igazolja az, hogy akkora lelkesedést, annyi buzgóságot még a leghaladottabb államokban sem hinnék felmutathatni, mint ezen egylet létrehozásánál; versenyre hívják ki derék iparosaink egymást az egylet minél díszesebb ingyenes felszerelésében, s ha megvolna az az anyagi erő, mi sok helyett a ládában hever, bizonyosan fővárosi iparosainkhoz mérten tennék ki az adakozásban is a magukét.

Ezen egylet több előző gyülekezés után 44 tag jelenlétében e hó 1-én nyitott meg, hol Csizsér Pető „A szeretet szüli az egyetértést” jeligés felolvasással a gyűlést megnyitotta; különösen esetelte azt, hogy a közműveltség és az erkölcs az, mely az államok lételet, fennállását biztosíthatja. Az a gyors, rohamos mozgalom, haladás, melynek mi tanui vagyunk, kell, hogy ébressze bennünk azon gondolatot: akarj és haladj!

Továbbá azt mondja: „Minden összefogott, legyen az a legjelentéktelenebbnek látszó, az emberiség céljait mozditja elő; az eszmecsere kölcsönös tisztázása, a vélemények kiegyeztetése, egyes dolgok megmagyarázása, világosságba terelése nagyban előmozdítja úgy az egyesek látkörét, haladását, mint ezáltal a község fölvirágzását is.

Üdvözlí a tagokat, hogy megjelenésük által is kifejezést adtak egy eszme megtestesítésének, s mindezekért szívből jövő köszönetet szavazván, a testvéries egyetértés és szeretet nevében az előértekezletet megnyitotta.

A gyűlés ezután a tisztviselők választására tért; elnökül Kőzecz József ny. százados, alelnökül Kőzecz Elek községi bíró (kinek az egylet létrehozásában fő érdeme van), főjegyzőül Csizsér Pető igazg. tanító, aljegyzőül Miklósi Dénes iparos, könyvtárnokul Petres Ferencz, pénztárnokul Pető Gábor iparos, gazdának Orbán István tanító, választmányi tagokul: Bürky Zsófi tanítónő urasszony, Kis Dénes szentmiklósi körjegyző, Tamás János iparos, Essenyi Mihály, Póke József, Csató Simon (iparosok), Antal János és Sipos Péter földészek, póttagokul legifj. Deák Elek földész és ifj. Kozma János iparos egyhangulag választattak meg.

Ezután a már elkészített alapszabálytervezet olvasottat fel, mely s-onkint tárgyalattott; lényegesebb módosítás az 1-ső és 23-ik §§-nál történt; az 1-ső §-nál az egylet nagy többsége a „Csikszépvízi 2-ik olvasó-egylet” helyett a „Csikszépvízi székely olvasó-egylet” ezimet fogadta el; a

23-ik §. oda módosítottat, hogy ha a tag súlyosabb hibát követ el, mi az egylet méltóságával össze nem tér, a megintés elmarad és a tag kizáratik; de ez csak súlyosabb vétésekre terjed.

Bíró Pál egyleti tag az egylet részére felajánlja a „Magyar Föld”-et, „Közigazdasági Értesítő”-t és „Gazdasági Lapok”-at, továbbá a könyvtár részére a „Regelő István bácsi”-t. A gyűlés, midőn ezen becses adományért e helyen is köszönetet szavaz, kívánja, hogy a mily melegen érdeklődik B. P. ur a humán intézetek iránt, oly meleg szerencse érje minél előbb, mit hozzon meg számára a nemes felebaráti szeretet.

Kis Dénes szentmiklósi körjegyző felajánlja a „Községi Közlöny”-t és a könyvtár részére Petőfi S.-tól „A hóhér kötele”-t. Mi mindig tiszteltük őt szolgálatu és fáradságos hivatalában, s tudtuk becsülni azt a szellemet, mely őt körülöngte; most kétszeresen fűződünk hozzá, mert látjuk, hogy testvérünk, jóakaróink és barátunk. Eljen soká községének díszére, javára, épülésére s a hazának előnyére! Ezt kívánja egyletünk.

Tevékeny szerepet visz Miklósy aljegyző is, ki az egylet javára több tárgyat ingyen adott; továbbá sokat fáradozott Péli Gábor pénztárnok és ifj. Kozma János is.

De végül nem hagyhatom érintetlen s felemlítés nélkül azon buzgó érdeklődést, mit köztisztelőben álló szolgabíránk Zakariás Antal ur ez ügyben tanusított.

Adja Isten, hogy magyar hazánk minden részében visszhangra találjon e jelző: akarj és haladj! s nagyon is anyagiasságunkban mindenki felfogja azt, hogy az anyag soha sem fogja felfalni, elnyelni a szellemet.

Végül biztosíthatom igen tisztelt szerkesztő urat arról, hogy ezen utóbbi egylet semmi megrontására nincs és nem vezet a másik egyletnek s bennem él az a remény, hogy virulni fog mindakettő.

Eljen és viruljon hazánk minden nemes czélu egylete s annak minden hasznos polgára!!!

ee.

Mindenféle.

— A bukóvinaiai részére lapunk szerkesztősége által gyűjtött egyszázhusz frt és 59 krt szerkesztőségünk beküldötte Somssich Pál urnak, mint a csángó-magyar egylet elnökének s kértük, hogy olvasóink és adakozóink megnyugtására az összeget nyugtatványozni sziveskedjék, mire Somssich Pál urtól vettük a következő sorokat: „Nyugtát nem adhatok, mert arra bélyeget követel a törvény, ez pedig sok költséget okozna, és nagy összeget elvonna a céltól, melyre törekszünk. Egyébiránt minden adomány, mely közvetlen hozzám küldetik, általam a Pesti Naplóhoz tétetik által, s ennek lapjaiban pontosan feljegyeztetik, kimutatattik; e kimutatás megnyugtathatja az illetőket, hogy adományuk rendeltetése helyére pontosan eljutott; így történt azon egyszázhusz frt és 60 krral is, melyeket, mint Önök gyűjteményét, szintén a Pesti Naplóban adtam át. Somssich Pál.” Közre adtuk e sorokat azért, hogy azon adakozóink is, kik a Pesti Naplót nem olvassák, tájékozva legyenek eljárásunkról. A szerkesztőség.

— Időjárás Háromszéken. A gazdák mindenféle kétségbe vannak esve a mostani időjárás felett. Más években ápril közepén a szántás-vetés már jórészt be volt fejezve, az idén pedig a mostoha időjárás miatt még hozzá sem lehetett kezdeni a szántáshoz. Pár napi jó időt hideg szelek és havazások váltják fel. A természet még egészen télies színben van s alig mutat valami arra, hogy már ápril hónap vagyunk. A késői tavaszodás miatt némely helyen a gazdák kénytelenek marháikat potomáron eladni, mert nincs miből tartani.

— A csikmegyei gazdasági egyesület Széchenyi Pál gr. földművelési miniszter ő nagyméltóságát tiszteletbeli elnökévé választván, Széchenyi gr. ezt következő sorokban közönte meg: „A tisztelt gazdasági egyletnek f. évi ápril hó 5-én 77. sz. a. kelt becses átiratából örömmel értesültem azon kitüntetésről, hogy a tisztelt egylet engem tiszt. elnökévé egyhangulag megválasztani szives volt. Midőn ezen megtiszteltetésemért a gazdasági egyesületnek őszint, meleg köszönetemet fejezném ki, öröm-

mel kijelentem, hogy az egyletet hazánk mezőgazdasági viszonyának felvirágoztatására intézett üdvös tevékenységében támogatni mindenkor kész leszek. Széchenyi.”

— Az adókövető bizottság K.-Vásárhely részére f. hó 12-én kezdé meg működését. Az épen itt időző adófelügyelő ékes beszédet tartott a bizottság tagjai előtt, kifejtén, hogy mennyivel szebb és hasznosabb a mostani alkotmányos önadóztatás a régi beamteri önkényeskedésnél; lelkes szavakban kötö szívére a bizottságnak, hogy az önadóztatás magasztos intézménye által ráruházott kötelességeket pártatlanul, hazafiasan igyekezzék teljesíteni.

— Gyászír. Futásfalvi Lukács Károly ny. százados Márkosfalván folyó hó 11-én este 6 órakor 76 éves korában jobb létre szenderült. A megboldogult egyike volt azoknak, kik részt vettek a nemzeti átalakulás nagy munkájában s kiknek száma napról napra apad. Szabadságharcunkban mint őrnagy vett részt. Nőtlen életet folytatott. Falusi magányában hirlapi cikkek írásával is foglalkozott; régebben lapunk hasábjain is jelentek meg cikkei. Dolgozatai széleskörű ismeretekről, nagy olvasottságról tanuskodnak. — Hült tetemei 14-én tétették a márkosfalvi köztemetőbe. Béke poraira!

— A hasznos házi állatok egészségi megvizsgálása f. hó 17-én d. e. 9 órakor leend a tanácsház előtt. Felhívom az illető tulajdonosokat, hogy a jelzett időre házi állataikat a tanácsház elébe kihozni sziveskedjenek. Molnár Dénes, rendőrkapitány.

— Az altorjai községi iskolák két hétre bezárattak a rohamos torokfájás miatt. Három gyermek halt el rövid idő alatt.

— Hőtfalusi tudósítónk írja: „A hoszszufalusi lutheránus papi állás végre valahára egy évi zavar, surlódás és pátküzdelem után törvényesen betöltetett. Masznyik Gyula, már csak volt szentesi lelkész, mint Hoszszufaluba megválasztott lelkész, folyó hó 7-én tartotta új állomásra hivatalos bevonulását. Az ünnepély hatósabb részei ezek: Masznyik d. e. 10 órakor banderium és kocsik kíséretében érkezett azon köhíd, mely Hoszszufalt Csernátfalual összeköti; itt Sánek Péter, a győző párt értelmes és derék tagja, csinos beszéddel fogadta, mire — természetesen — következett az eszmédús válasz. A papi lak előtt Deák Sándor segédlelkész emelkedett szavakkal köszöntötte; ezt negyed óra mulva követte a templomba való bevonulás. Itt rövid ének után a dékán (esperes) a tatragi és pütkereci lelkészek kíséretében az oltáron, Masznyik pedig az oltár előtt foglalt helyet. Ekkor a dékán az alkalmi beszédet felolvasván, Masznyik által az esküt, ugyszintén a nép által a forma szerinti fogadalmat megtette, az egyház kulcsait átadta és megáldotta. Színt megáldotta a két segédkező lelkész is. A dékán elvonulván kíséretével, Masznyik lépett harmadmagával az oltárra, hol a két Gotsmann (német szó, annyi mint megyebíró) kétfelől állva, vállra tett kezekkel, e szavakkal mutatta be őt a népnek: „Ez a mi megválasztott lelkészünk, tiszteletes Masznyik Gyula ur”, mire néhány száz torokból hangzott az „Eljen” kiáltás. Midőn a zugás lecsendesült, az ünnepélyt az új lelkész körülbelül ezen szavakkal: „Az Ur legyen veletek! Az Ur áldjon meg titeket!” — bezárá. Hogy ezután mi történt a templom ajtaján kívül és a vendéglők ajtaján belül, azt nem tudom. En csak arról szoktam írni, miről közvetlen tudomásom bírok. Effendi.”

— „A gergyói első takarékpénztár” részvénytársaság forgalmi kimutatása 1883. év márcz. haváról. Bevétel: Pénztármaradvány 1883. febr. haváról 8285 frt 42 kr. Betét 39 tétel 13,410 frt 60 kr. Visszafizettetett váltó 41,390 frt. Visszafizettetett előleg 204 frt. Befizetett kamat 1424 frt 64 kr. Befizetett illeték 712 frt 86 kr. Betéti könyvecske 1 frt 30 kr. Részvényátíratási díj 4 frt. Késedelmi kamat 2 frt 25 kr. Visszváltóra felvett kölcsön 4000 frt. Folyó számlára felvett kölcsön 18,000 frt. Ideiglenesen felvett kölcsön 1000 frt. Bélyegilleték 1 frt 70 kr. Különféle 100 frt 80 kr. Összesen: 88,537 frt 57 kr. Kiadás: Visszafizetett betét és tőkésített kamat 24 tétel 9386 frt 74 kr. Visszafizetett betét és tőkésített kamat folyó kamata 61 frt 31

kr. Kölcson adatott váltóra 54,867 forint. Kölcson adatott előre 194 frt. Kifizetett osztalék 70 frt 90 kr. Tiszti fizetések 170 frt 83 kr. Heti biztosok napi díjai 46 frt. Visszaváltó-beváltás 3300 frt. Folyó számla beváltás 17,500 frt. Ideiglenes kölcsön-beváltás 1000 frt. Előre fizetett kamat 473 frt 56 kr. Postadíj és fiókilletmény 4 frt 72 kr. Üzleti költség 13 frt 98 kr. Házbér 25 frt. Pénztár-készlet 1883 márc. 31-én 1423 frt 53 kr. Összesen: 88,537 frt 57 kr. „A gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság elnökségétől: Gyergyó-Szentmiklóson, 1883. márc. hó 31. Merza Krisztof, elnök. Juhász Károly, titkár.

— Nyilvános számadás és köszönetnyilvánítás. A marosvásárhelyi és vidéki közönség utóbbi időben annyi és oly sokféle gyűjtő-ívvvel lett megtalálva, hogy a hazafias áldozatkészségnek kétségbe sem vonható fennforgása mellett is, ezelszerűnek mutatkozott, hazánk elhunyt koszorús költője, Arany János szobra javára való adakozásra a gyűjtő-ív körözése helyett egy jótékonycélu táncszestély rendezése által megadni az alkalmat. Köszönetünket és hálás elismerésünket fejezzük ki a helyi és vidéki közönség szép számu részvételért hazafias pártfogásáért, mely által a rendezőség jóindulatu szándékát a közönség fényes eredményre is juttatta a mennyiben az Arany-estély anyagilag is igen szépen sikerült. Az összes bevétel: 236 frt 40 kr, a kiadás: 122 frt 14 kr. és így a tiszta jövedelem: 114 forint 26 krajczár, amely a „magyar földhitelintézet”-hez, a magyar tudományos akadémiának a gyűjtéssel megbízott közegéhez 1010. szám alatti gyűjtő-íven, a felülfizetők egyenkénti megnevezésével beküldetett és a magyar földhitelintézetnek 1883. ápril 7-én, 5122. szám alatt kelt nyugtája szerint Arany János-szobra javára átvétetett. Az „Arany-estélyen” felülfizetni sziveskedtek: özv. gróf Lázár Mórné 5 frtot, özv. gróf Bethlen Istvánné 5 frtot, gr. Lázár Jenőné 9 frtot, Tolnay Reginald 3 frt 40 krt, gr. Haller Györgyné 3 frtot, továbbá: Bucher Károly, Csiki Lajos, Csurgai Béla, Fekverth József, Halmágyi Viktor, Jakab Rudolf, Lénárt József, Lénárt Géza, dr. Molnár Gábor, Mártonffy Ignác, Nagy Sándor gyógyszerész, dr. Nyárády Gyula, dr. Öberth Károly, Sándor Kálmán és Tompa Gyula egyenként 1 frtot. Fo-

gadják a felülfizetők, a hazafias jótékony cél érdekében a rendezőség hálás köszönetét. Maros-Vásárhely, 1883. ápril 10-én. Gróf Lázár Jenő, elnök. Sándor Kálmán, titkár. Gubodi Gyula, pénztárnok.

Felhívás.

Az 1874. évi január hava 1-én keltetett „baráti kötelezvény” alapján van szerencsénk Balló Endre, Boeskor Árpád, Csató Ágoston, Gáll Károly, Gschwandter Ferenc, Kovács Lajos, Kövér József, Linnen Gyula és Roska József urakat, bárhol tartózkodnának is, ezennel felhívni, mikép az ezen évi május hava 13-án Budapesten szerződésünk értelmében, a kikötött találkozóra megjelenni sziveskedjenek.

Alólirottak az „Orient” szállodában vesznek a mondott időben lakást.

Viszontlátásig szives baráti üdvözléssel:

Dr. Kádbé Ferenc, Novák Antal, tanár, Sz. Udvarhelyt. Szamosújvárt.

Kérem az „Egyetértés”, „Pesti Napló” és „Ellenzék” tekintetes, szerkesztőségéhez.

Van szerencsém a tek. szerkesztőséghez hazafias tisztelettel felkérni, sziveskedjék b. lapja „Közönség köréből” cz. rovatában fennebbi felhívásunkat közölni.

Székel-Udvarhely, 1883. ápril 8.

Dr. Kádbé Ferenc,

a „Székelyföld” társszerkesztője.

Szerkesztői izenet.

S. J. Somlyó. Jő.

A brünni kis lutri.

H u z á s á p r i l 11-é n.

26. 63. 21. 70. 72.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferenc,

lfj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Piaczi árak

		Kézdi-Vásárhely ápril 12.		Csik-Szereda ápril 11.		Sz. Udvarhely március 29.		Gy.-Sz. Miklós március 31.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Buza	) tiszta	7	20	7	50	7	10	7	—
	) elegy	5	—	—	—	—	—	6	—
Rozs	) tiszta	5	—	5	—	5	60	6	25
	) elegy	4	30	5	—	4	—	5	50
Arpa	) tiszta	—	—	3	—	4	50	6	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	5	—
Zab		2	50	3	—	3	50	2	50
Törökbuza		5	—	5	35	6	40	6	25
Kása	) köles	10	—	10	—	—	—	8	50
	) árpa	—	—	—	—	—	—	—	—
Borsó		6	—	5	—	—	—	6	—
Lencse		8	—	—	—	—	—	—	—
Fuszulyka		5	—	6	50	5	—	6	—
Lenmeg		—	—	—	—	—	—	8	50
Kendermag		—	—	—	—	—	—	—	—
Bükköny		—	—	—	—	5	—	—	—
Pityóka		1	60	1	25	3	50	1	60
Marhahus		—	36	—	32	—	40	—	34
	Disznóhus	—	40	—	40	—	48	—	48
Juh-hus		—	—	—	—	—	—	24	—
Szalona		—	80	—	80	—	72	—	70
Fagygyu		—	32	—	—	—	36	—	40
Malacz		1	50	2	—	—	—	1	20
Lud		1	—	—	80	—	—	1	—
Réce		—	45	—	—	—	80	—	80
Bárány	) fejér	2	30	2	50	2	50	2	33
	) fekete	3	20	2	80	3	—	3	50
Egy pár csirke		—	65	—	60	—	—	—	60
10 tojás		—	15	—	15	—	13	—	20

Nyilt tér.*)

Nyilatkozat.

Borszékné Márkovics Pirmán zsidó kereskedő részéről azon hír kapott szárnyra, mintha én a csikszeredai adófelügyelőséghez Márkovics Pirmán helybeli kereskedő ellen jövedelmi adóügyben feljelentést tettem volna; erkölcsi reputációm megóvása végett mindaddig, míg ebbeli állítását törvényesen be nem bizonyítja: hitványragalmazónak nyilvánítom.

Borszék, 1883. március 21-én.

Fülöp Lajos,
kezelő raktárnok.

*) E rovat alatt megjelent közleményért felelősséget nem vállal a szerk.

MELEG FÜRDŐ.

Alattirt a n. érd. közönségnek becses tudomására hozza, hogy vendéglői helyiségében **tisztasággal és kényelemmel** berendezett s a nap bármely szakában megrendelhető **MELEG FÜRDŐ** kapható.

Egy fűrdői szoba befűtéssel, lepedő, kendő és szappannal csak **40** krajczár.

A t. uri közönség szives pártolását kéri

Kézdi-Vásárhelyt, 1883. ápril hó

2—2 Özv. Fejér Bogdáné.

Ny. Szabó Albert gyorssajtóján Kézdi-Vásárhelyt.

A városi pince nyitva mindennap d. e. 11-től d. u. 1 óráig.

Pinczebor-árulás.

Tavaszi árjegyzék.

Literenkint.

1881. évbeli asztali bor	22 kr.
1882. „ új bor	24 kr.
1879. „ jó asztali bor	28 kr.
1879. „ kitűnő asztali bor	32 kr.
1879. „ leányka	40 kr.
1879. „ som	50 kr.
1879. „ rizling	50 kr.
1872. „ finom vegyes cselnai	60 kr.
1872. „ ruszti asszabor	1 frt 20 kr.
1872. „ budai vörös bor	60 kr.
1872. „ Izabella ráczürmös	32 kr.

50 literen felüli vevőknek aránylagos árleengedés.

Üzlethelyiség (a városi pince) nyitva mindennap d. e. 11 órától délután 1 óráig.

Egyszersmind tisztelettel tudatom, hogy saját lakásomon az „Unió-kert”-ben kitűnő **BORECZET** kapható; ára literenkint 28 kr. Kézdi-Vásárhelyt, 1883. ápril hó.

Teljes tisztelettel

Kölönte Mózes.

2—3

A városi pince nyitva mindennap d. e. 11-től d. u. 1 óráig.

Sz. 1147—1883,

polg.

Hirdetmény.

A csikszeredai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Cs.-Szépviz, Csik-Sz.-Miklós és Borzsova községek közös osztatlan erdő- és legelőterületek áranyosítási ügyében a tárgyalás **1883. évi május hó 17-ik napján d. e. 9 órakor** a csikszépvízi község házánál meg fog tartatni, a mikorra érdekelek oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a meg nem jelenők részére és költségére ügygondnok fog kineveztetni és hogy a kereseti példányokat a törvényszéknél vagy a községi előjáróságnál megtekinthetik.

A kir. törvényszék üléséből. Cs.-Szereda, 1883. április hó 6-án.

1—1

Sz. 275 tkvi.

1883.

Árverési hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint kézdivásárhelyi Pánczél Noé végrehajtónak, kézdivásárhelyi Pánczél István asztalos végrehajtást szenvedő elleni 800 forint s járuléka iránti ügyében végrehajtást szenvedőnek a k.-vásárhely-kantai 941. sz. tjkvbe 2008., 2009., 2025., 2026., 2027, az 1191. sz. tjkvbe 1193. hr. sz. alatt foglalt ingatlanokból 337 frt 50 kr becsértékű járandóságára kézdivásárhelyi Pánczélné kérelmező 800 frt tőke követelésének, ettől 1882. évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatoknak, 15 frt 67 kr, s perbeli, 8 frt 80 kr végrehajtási, már megállapított, valamint jelenlegi 10 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett a kért végrehajtási árverésről a hirdetmény kibocsátatik. A kikiáltási ár a fennebbi becsár, melyen alul is az ingatlanok szükség esetében el fognak adatni.

Árverezni akarók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban az árverésről a kiküldött kezéhez az árverés megkezdése előtt letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszék telekkönyvi hatóság irodájában a hivatalos órák alatt, ugy Kézdi-Vásárhely város tanácsánál bárki által megtekinthetők.

Az árverés fogantatosítására határidőül **1883. évi június 12-én délelőtt 9 óra** a helyi telekkönyvi irodába kiti-tetik azzal, hogy ezen alkalommal az ingatlanok, ha becsáron felül ígért nem tétetik, vagy a becsár sem adatik meg, becsáron alul is el fognak adatni.

Miről érdekeltek értesítettnek. A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi január hó 30-án tartott üléséből.

197. tkvi.

1883.

Árverési hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. Törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint kézdivásárhelyi Pap György s neje végrehajtónak almási Kopacz János végrehajtást szenvedő elleni 100 frt 70 kr s járuléka iránti ügyében az almási 71. sz. tjkvbe 140., 141., 890., 1163., 1579., 2122., 2123., 2155., 2177., 2641., 3003., 3004., 3417., 3430., 3493., 3516., 3517., 3518., 3519., 3527., 3664., 3760., 3924., 3945. és 3947. hr. szám alatti 614 frt 50 kr becsértékű ingatlan járandóságára Pap György s neje Bidiga Erzsébet kérelmező 100 frt 70 kr tőke követelésének, ettől 1880. évi április hó 18-ik napjától járó 6% kamatoknak, 23 frt 78 kr perbeli, 7 frt 45 kr végrehajtási, már megállapított, valamint jelenlegi 10 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett a kért végrehajtási árverésről a hirdetmény kibocsátatik.

A kikiáltási ár a fennebbi becsár, melyen alul is az ingatlanok szükség esetében el fognak adatni.

Árverezni akarók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban az árverésről a kiküldött kezéhez az árverés megkezdése előtt letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszék telekkönyvi hatóság irodájában a hivatalos órák alatt, ugy Almás község előjáróságánál, bárki által megtekinthetők.

Az árverés fogantatosítására határidőül **1883. évi június 9-én délelőtt 9 óra** Almás községben a község házához kiti-tetik azzal, hogy ezen alkalommal az ingatlanok, ha becsáron felül ígért nem tétetik, vagy a becsár sem adatik meg, becsáron alul is el fognak adatni.

Miről érdekeltek értesítettnek.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi január 23-ik napján tartott üléséből.

1—1